

Гарфа Леїлі

Костянтина Малицька

Далеко-далеко на Сході, в Арабії, жили колись три царі: Мельхіор, Каспар і Вальтасар. Та не тільки царями вони були, але й вельми вченими мудрецями, що вміли читати в зорях і з них провіщати майбутнє.

А саме в той час появилася на небі чудна косата зоря, — і з неї виворожили ті мудрі царі, що в Юдеї народилося Дитя, яке стане Месією, Спасителем світу. І ось порішили всі три вибратися з поклоном до Новонародженця.

А була в одного з цих царів, у Мельхіора, молода донечка — на ймення Леїля. Гарна вона була, як весняна квітка, здорова, але — німа. Не зроду. Коли їй ішло на шостий рочок, налякалася пустельного лева, що вдерся під мури палацу і пронизливим ревом сіяв пострах довкола. Тоді то Леїля заніміла і стала сумна-пресумна. Бо в неї було багато думок і питань у голівці, багато почувань у серденьку, а не могла їх висловити. Зате вухо стало в неї дуже чутке на всякі звуки. Вона годинами вслюхалася в плюскіт водиці в палацових водогроях, у щебетання пташок і шелестіння широколистих високих пальм у батьківських городах.

Щоб заспокоїти жадобу звуків Леїлі, цар Мельхіор велів зробити для неї малу золотострунну гарфу. І тепер Леїля проводила цілі дні, граючи на своїй гарфі орлиним пером, як це водилося в Арабії.

Коли вирішено, що всі три царі виберуться в дорогу до Юдеї, Леїля стала знаками просити батька, щоб і її взяв з собою.

— Хочу теж побачити Новонародженця, малого царевича, — немов говорили її очі й рухи. — Хочу завести Йому теж дарунок від себе.

Але ні цар Мельхіор, ні цариця-мати не згодилися на прохання доні. Казали: дорога далека, непевна для старих, а що й говорити про дитину!

Тоді Леїля принесла свою золотострунну гарфу і, кладучи її між подорожні батькові клунки, давла зрозуміти, що хоче свою цінну забавку подарувати малому Дитяткові.

* * *

І вибралися три царі в дорогу. Їхали на верблюдах із численною службою, а везли з собою багаті дари. Золоті прикраси, пахучі кадила арабські і цінне миро, олійки, бальзами. А ясна косата зоря ішла перед ними, показуючи дорогу.

Але царі не знали, де саме народився майбутній Месія, тому рішили вступити рагіш до Єрусалиму і в тамтешнього царя Ірода про все розпитати.

Ірод збентежився дуже, коли почув про якогось нового царевича. Він же ладив на престіл, по собі, свого сина. Скликав Ірод учених у письмі і священників та спитав їх, чи справді і де народився новий цар.

А вчені духовники відповіли:

— Написано в книгах пророків: "І ти, Вифлиєме, не найгірше з міст, бо з тебе вийде князь — пастир народу, а ім'я його Ісус".

Налякався Ірод цього віщування, прикликав до себе потайки арабських мудреців і каже до них:

Ідіть до Вифлеєму і розвідайте достатньо про того Новонародженця, а повертаючи, вступіть знову до мене з вісткою, щоб і я міг йому поклонитися.

І впали мудреці на коліна перед Ісусом і поклонилися Йому. Почули серцем, що хоч роджений в бідності, царем світу стане колись. І зрозуміли теж у покорі, бо їх дари — ніщо для Малого. Золота Йому не треба, бо Його царство не від світу цього, ні пахучих кадил, що ними поганські жерці обкурюють своїх мертвих ідолів, ні дорогих бальзамів.

І засумували три мудреці, що вони, хоч багаті володарі, не мають чим обдарувати оцю вбогу Дитину. Та ось пригадав собі цар Мельхіор, що в нього в клунках є ще дарунок Леїлі, єдина розрада його каліки-донечки, золотострунна мала гарфа. І приніс її, і поклав, несміливо, в яслах перед Дитятком. А Ісусик ухопив її радісно в руки і доторкнувся струн. І полилася музика, якої не чули ще в своїм житті царі-мудреці, хоч мали на своїх дворах не абияких музик і співаків. А серце царя Мельхіора стрепенулося передчуттям якогось великого щастя.

Коли мудреці поверталися вже додому, об'явився їм у сні янгол Божий і остеріг:

— Не вступайте до Ірода, бо він недобре задумує на Дитятко. Хочє вбити Його.

І поїхали мудреці іншою дорогою, а косата зоря стояла ще довго в небі, їм на втіху, а Іродолві на тривогу.

* * *

Уже цар Мельхіор доїхав до своєї столиці та увійшов зі слугами на подвір'я палацу, коли це почув дзвінкий дитячий спів у садку:

У яслах на сіні

Дитя спочиває,

А моя гарфа

Йому приграває.

— Леїля! Невже ж це вона співає? — дивувався цар, хоч давно вже, ще там у вертепі, було в нього передчуття чогось незвичайного, що стріне його дома.

— Так, це вона! — підтвердила цариця-мати. І розповіда, що такої і такої днини, о такій і такій годині Леїля несподівано сплеснула в рученята і промовила: "Мамо, говорю!"

Тоді цар Мельхіор зміркував, що це сталося саме в той час, коли він вкладав золотострунну Леїлину гарфу в руки Ісусикові.

І припав до землі, поклонився в сторону Вифлієму і закликав голосом великим:

— Насправді живий Бог там народився!